

สรุปผลรายงานการติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินในจังหวัดกำแพงเพชร
รอบการเฝ้าระวังครั้งที่ 3/2563 เดือนพฤษภาคม 2563

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 4 ได้ดำเนินงานโครงการติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินในพื้นที่รับผิดชอบ ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร อุทัยธานี และพิจิตร โดยดำเนินการในแม่น้ำสายหลักจำนวน 6 สาย ได้แก่ แม่น้ำปิง แม่น้ำยม แม่น้ำน่าน แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำสะแกกรัง และบึงบอระเพ็ด รวมทั้งคลองสาขา จำนวน 2 คลอง ได้แก่ คลองสวนหมาก และคลองบางประมง จำนวนรวม 31 สถานี ซึ่งมีแผนเฝ้าระวังรวม 4 ครั้งต่อปี

โดยในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรมีสถานีเก็บตัวอย่างน้ำเพื่อติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในแม่น้ำปิงจำนวน 5 สถานี ดังนี้

สถานีเก็บตัวอย่างน้ำ	คุณภาพน้ำ
สถานีที่ 1 (PI 03) สะพานแสนตอ ตำบลแสนตอ อำเภอชานุมรลักษ์บุรี	คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก (ประเภทที่ 5)
สถานีที่ 2 (PI 04) สะพานบ้านวังยาง ตำบลนครชุม อำเภอเมืองกำแพงเพชร	คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก (ประเภทที่ 5)
สถานีที่ 3 (PI 05) สะพานกำแพงเพชร ตำบลในเมือง อำเภอเมืองกำแพงเพชร	คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ (ประเภทที่ 3)
สถานีที่ 4 (PI 05.6) หมู่ 8 บ้านแม่ลาด ตำบลคลองขลุง อำเภอคลองขลุง	คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ (ประเภทที่ 3)
สถานีที่ 5 (SMC 1) หมู่ที่ 5 ตำบลสักงาม อำเภอคลองลาน	คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ (ประเภทที่ 3)

ผลการตรวจสอบคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินในจังหวัดกำแพงเพชร รอบการเฝ้าระวังครั้งที่ 3/2563 เดือนพฤษภาคม 2563 พบว่ามีมาตรฐานคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีถึงเสื่อมโทรม หรือจัดอยู่ในแหล่งน้ำประเภทที่ 3-5 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภทสามารถใช้เป็นประโยชน์เพื่อการเกษตร การอุตสาหกรรม การคมนาคม และสามารถใช้ในการอุปโภคและบริโภคโดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติ และผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นพิเศษก่อน

พารามิเตอร์	หน่วย	ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำ ครั้งที่ 3/2563				
		PI03	PI04	PI05	PI05.6	SMC1
DO	mg/l	5.6	6.2	5.6	5.6	5.2
BOD	mg/l	1.1	1.3	0.9	1.5	1.5
Total Coli form	mpn/100ml	2,800	1,700	5,400	9,200	700
Fecal Coli form	mpn/100ml	700	630	790	490	330
NH ₃ -N	Mg/l	0.81	0.84	0.39	0.28	0.11
คุณภาพน้ำ		5	5	3	3	3
พารามิเตอร์ที่ควรเฝ้าระวัง		NH ₃ -N	NH ₃ -N	DO, TCB	TCB	DO

โดยมีค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีถึงพอใช้ (คุณภาพแหล่งน้ำประเภทที่ 2-3) คืออยู่ในช่วง 5.2 - 6.2 มิลลิกรัมต่อลิตร, ค่าปริมาณความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand: BOD) อยู่ในเกณฑ์ดี (คุณภาพแหล่งน้ำประเภทที่ 2) คืออยู่ในช่วง 0.9 - 1.5 มิลลิกรัมต่อลิตร, ค่าปริมาณแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์ม (Total Coli form Bacteria: TCB) อยู่ในเกณฑ์ดีถึงพอใช้ (คุณภาพแหล่งน้ำประเภทที่ 2 - 3) คืออยู่ในช่วง 700 - 9,200 MPN/100 มิลลิลิตร, ค่าปริมาณแบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม (Fecal Coli form Bacteria: FCB) อยู่ในเกณฑ์ดี (คุณภาพแหล่งน้ำประเภทที่ 2) คืออยู่ในช่วง 300 - 790 MPN/100 มิลลิลิตร และพบค่าแอมโมเนีย (NH_3) ในหน่วยไนโตรเจน อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม (คุณภาพแหล่งน้ำประเภทที่ 5) คืออยู่ในช่วง 0.11 - 0.84 มิลลิกรัมต่อลิตร

พารามิเตอร์ที่ควรเฝ้าระวัง ได้แก่ ค่าแอมโมเนีย (NH_3) ในหน่วยไนโตรเจน, ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO), ค่าปริมาณแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์ม (Total Coli form Bacteria: TCB)

การแบ่งประเภทแหล่งน้ำผิวดิน ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ได้แบ่งแหล่งน้ำผิวดินออกเป็น 5 ประเภท คือ

แหล่งน้ำประเภทที่ 1 ได้แก่ แหล่งน้ำที่คุณภาพน้ำมีสภาพตามธรรมชาติโดยปราศจากน้ำทิ้งจากกิจกรรมทุกประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ

- (1) การอุปโภคและบริโภคต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติก่อน
- (2) การขยายพันธุ์ตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตระดับพื้นฐาน
- (3) การอนุรักษ์ระบบนิเวศน์ของแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำประเภทที่ 2 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภทและสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ

(1) การอุปโภคและบริโภคต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติก่อน และผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน

- (2) การอนุรักษ์สัตว์น้ำ
- (3) การประมง
- (4) การว่ายน้ำและกีฬาทางน้ำ

แหล่งน้ำประเภทที่ 3 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภทและสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ

(1) การอุปโภคและบริโภคต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติก่อน และผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน

- (2) การเกษตร

แหล่งน้ำประเภทที่ 4 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภทและสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ

(1) การอุปโภคและบริโภคต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติก่อน และผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นพิเศษก่อน

- (2) การอุตสาหกรรม

แหล่งน้ำประเภทที่ 5 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภทและสามารถเป็นประโยชน์เพื่อการคมนาคม

สรุปบริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำ สาเหตุและแนวทางการแก้ไข

บริเวณที่เป็นปัญหา	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
สะพานบ้านแสนตอ ต.แสนตอ อ.ชาณุวรลักษบุรี (PI03)	ชุมชน, เกษตรกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำโดยตรง - สนับสนุนให้มีการบำบัดน้ำเสียในบ้านเรือนเบื้องต้น โดยใช้ถังสำเร็จรูปและติดตั้งถังดักไขมัน - ดูแล บำรุงรักษาและเดินระบบบำบัดน้ำเสียที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ - ลดการใช้ปุ๋ยเคมีหรือใช้ในปริมาณที่เหมาะสม ส่งเสริมการนำของเสียกลับมาทำปุ๋ยอินทรีย์หรือก๊าซชีวภาพ
สะพานบ้านวังยาง ต.นครชุม อ.เมือง (PI04)	ชุมชน, เกษตรกรรม, การเลี้ยงปลาในกระชัง	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำโดยตรง - สนับสนุนให้มีการบำบัดน้ำเสียในบ้านเรือนเบื้องต้น โดยใช้ถังสำเร็จรูปและติดตั้งถังดักไขมัน - ดูแล บำรุงรักษาและเดินระบบบำบัดน้ำเสียที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ - ลดการใช้ปุ๋ยเคมีหรือใช้ในปริมาณที่เหมาะสม ส่งเสริมการนำของเสียกลับมาทำปุ๋ยอินทรีย์หรือก๊าซชีวภาพ - จำกัดและให้อาหารปลาให้เหมาะสมตามอัตราส่วนพื้นที่ของกระชังและความหนาแน่นของปลาในกระชัง เพื่อลดเศษอาหารปลาส่วนเกินและสิ่งขับถ่ายจากปลา

๒๐๑๒๐๑๒๐๑๒๐๑๒๐๑๒๐๑๒